Україна
Донецький окружний адміністративний суд
У Х В А Л А
про залишення позовної заяви без руху

12 липня 2021 р. **Справа №200/8340/21**

приміщення суду за адресою: 84122, м.Слов'янськ, вул. Добровольського, 1

Суддя Донецького окружного адміністративного суду Олішевська В.В., розглянувши адміністративний позов Гуржової Лілії Анатоліївни, місце проживання: вул. Пилипа Орлика, буд. 75, кв. 124, м. Маріуполь, Донецька область, 87514

до відповідача: Департаменту соціального захисту населення Маріупольської міської ради, місцезнаходження: пр. Миру, буд. 70, м. Маріуполь, Донецька область, 87555

про: визнання протиправною бездіяльність Департаменту соціального захисту населення Маріупольської міської ради щодо невиплати Гуржовій Лілії Анатоліївні щорічної разової грошової допомоги до 5 травня за 2020 рік як учаснику бойових дій, відповідно до статті 12 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» у розмірі п'яти мінімальних пенсій за віком, стягнення з Департаменту соціального захисту населення Маріупольської міської ради на користь Гуржової Лілії Анатоліївни недоотриману частину разової грошової допомоги до 5 травня за 2020 рік у розмірі 6800 грн., визнання протиправною бездіяльність Департаменту соціального захисту населення Маріупольської міської ради щодо невиплати Гуржовій Лілії Анатоліївні щорічної разової грошової допомоги до 5 травня за 2021 рік як учаснику бойових дій, відповідно до статті 12 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» у розмірі п'яти мінімальних пенсій за віком, стягнення з Департаменту соціального захисту населення Маріупольської міської ради на користь Гуржової Лілії Анатоліївни недоотриману частину разової грошової допомоги до 5 травня за 2020 рік у розмірі 7354 грн.

В С Т А Н О В И В:

Позивач, Гуржова Лілія Анатоліївна, звернувся до Донецького окружного адміністративного суду з позовною заявою до Департаменту соціального захисту населення Маріупольської міської ради про визнання протиправною бездіяльність Департаменту соціального захисту населення Маріупольської міської ради щодо невиплати Гуржовій Лілії Анатоліївні щорічної разової грошової допомоги до 5 травня за 2020 рік як учаснику бойових дій, відповідно до статті 12 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» у розмірі п'яти мінімальних пенсій за віком, стягнення з Департаменту соціального захисту населення Маріупольської міської ради на користь Гуржової Лілії Анатоліївни недоотриману частину разової грошової допомоги до 5 травня за 2020 рік у розмірі 6800 грн., визнання протиправною бездіяльність Департаменту соціального захисту населення Маріупольської міської ради щодо невиплати Гуржовій Лілії Анатоліївні щорічної разової грошової допомоги до 5 травня за 2021 рік як учаснику бойових дій, відповідно до статті 12 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» у розмірі п'яти мінімальних пенсій за віком, стягнення з Департаменту соціального захисту населення Маріупольської міської ради на користь Гуржової Лілії Анатоліївни недоотриману

*306*4784198*1*2*

частину разової грошової допомоги до 5 травня за 2020 рік у розмірі 7354 грн.

Відповідно до ч. 1 ст. 171 Кодексу адміністративного судочинства України (далі - КАС України) суддя після одержання позовної заяви з'ясовує, чи: подана позовна заява особою, яка має адміністративну процесуальну дієздатність; має представник належні повноваження (якщо позовну заяву подано представником); відповідає позовна заява вимогам, встановленим статтями 160, 161, 172 цього Кодексу; належить позовну заяву розглядати за правилами адміністративного судочинства і чи подано позовну заяву з дотриманням правил підсудності; позов подано у строк, установлений законом (якщо позов подано з пропущенням встановленого законом строку звернення до суду, то чи достатньо підстав для визнання причин пропуску строку звернення до суду поважними); немає інших підстав для залишення позовної заяви без руху, повернення позовної заяви або відмови у відкритті провадження в адміністративній справі, встановлених цим Кодексом.

Згідно ч. 6 статті 161 Кодексу адміністративного судочинства України у разі пропуску строку звернення до адміністративного суду позивач зобов'язаний додати до позову заяву про поновлення цього строку та докази поважності причин його пропуску.

Відповідно до частини 1, 2 статті 122 КАС України позов може бути подано в межах строку звернення до адміністративного суду, встановленого цим Кодексом або іншими законами.

Для звернення до адміністративного суду за захистом прав, свобод та інтересів особи встановлюється шестимісячний строк, який, якщо не встановлено інше, обчислюється з дня, коли особа дізналася або повинна була дізнатися про порушення своїх прав, свобод чи інтересів.

Отже, право на звернення до суду не є абсолютним і може бути обмеженим, в тому числі і встановленням строків для звернення до суду, якими чинне законодавство обмежує звернення до суду за захистом прав, свобод та інтересів. Це, насамперед, обумовлено специфікою спорів, які розглядаються в порядку адміністративного судочинства, а запровадження таких строків обумовлене досягненням юридичної визначеності у публічно-правових відносинах. Ці строки обмежують час, протягом якого такі правовідносини можуть вважатися спірними.

Процесуальна природа та призначення строків звернення до суду зумовлюють при вирішенні питання їх застосування до спірних правовідносин необхідність звертати увагу не лише на визначені в нормативних приписах відповідних статей загальні темпоральні характеристики умов реалізації права на судовий захист - строк звернення та момент обчислення його початку, але й природу спірних правовідносин щодо захисту прав, свобод та інтересів, у яких особа звертається до суду.

Визначення строку звернення до адміністративного суду в системному зв`язку з принципом правової визначеності слугує меті забезпечення передбачуваності для відповідача (як правило, суб`єкта владних повноважень в адміністративних справах) та інших осіб того, що зі спливом установленого проміжку часу прийняте рішення, здійснена дія (бездіяльність) не матимуть поворотної дії в часі та не потребуватимуть скасування, а правові наслідки прийнятого рішення або вчиненої дії (бездіяльності) не будуть відмінені у зв`язку з таким скасуванням. Тобто встановлені строки звернення до адміністративного суду сприяють уникненню ситуації правової невизначеності щодо статусу рішень, дій (бездіяльності) суб`єкта владних повноважень.

Стосовно строків звернення до суду позивача з даним позовом, суд зазначає наступне.

Звертаючись до суду з даним адміністративним позовом позивач просив суд визнання протиправною бездіяльність Департаменту соціального захисту населення Маріупольської міської ради щодо невиплати Гуржовій Лілії Анатоліївні щорічної разової грошової допомоги до 5 травня за 2020 рік як учаснику бойових дій, відповідно до статті 12 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» у розмірі п'яти мінімальних пенсій за віком, стягнення з Департаменту соціального захисту населення

Маріупольської міської ради на користь Гуржової Лілії Анатоліївни недоотриману частину разової грошової допомоги до 5 травня за 2020 рік у розмірі 6800 грн.

Як вбачається з позову позивач допомогу до 5 травня за 2020 рік отримав у травні 2020 року про, що зазначає у позовній заяві. Тобто, позивач міг бути обізнаним про порушення свого права саме з травня 2020 року.

З даним адміністративним позовом позивач звернувся до суду 01 липня 2021 року.

Таким чином, позивач звернувся до суду через більш ніж рік після того як дізнався (або повинен був дізнатись) про порушення його права на отримання допомоги до 5 травня у належному розмірі.

Згідно статей 22, 64 Конституції України право на соціальний захист відноситься до основоположних прав і свобод, які гарантуються державною і, за жодних умов, не можуть бути скасовані, а їх обмеження не допускається, крім випадків, передбачених Конституцією України.

Застосовуючи строки у зазначеній сфері потрібно розрізняти право особи на соціальний захист та право особи на судовий захист.

Право на соціальний захист особи реалізується відповідним суб`єктом владних повноважень, як правило, органом пенсійного фонду за зверненням такої особи з проханням надати певний статус та здійснити відповідні виплати.

У випадку якщо особа вважає, що існує спір у публічно-правовій сфері стосовно реалізації її права на соціальний захист, зумовлений протиправними рішеннями, діями або бездіяльність суб`єкта владних повноважень, така особа може звернутися до адміністративного суду із позовом, що буде вже способом реалізації права на судовий захист.

Згідно з Конституцією України право особи на соціальний захист гарантується, в першу чергу, статтею 46, а право на судовий захист - статтями 55 та 124.

Строки у сфері соціального захисту застосовує відповідний суб`єкт владних повноважень або суд, у випадку, визнання рішення, дії чи бездіяльності відповідного суб`єкта протиправними та задоволення позову особи.

У свою чергу, строк на звернення до суду застосовується виключно судом.

Як вбачається зі змісту позовної заяви, позивач оспорює бездіяльність відповідача щодо невиплати щорічної разової грошової допомоги до 5 травня за 2020 рік у розмірі меншому, ніж передбачено статтею 12 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту».

Згідно положень статті 17-1 Закону № 3551-XII особи, які не отримали разової грошової допомоги до 5 травня, мають право звернутися за нею та отримати її до 30 вересня відповідного року, в якому здійснюється виплата допомоги.

Отже, строк, до якого могла бути здійснена виплата вказаної допомоги у належному розмірі (або доплата до виплаченої раніше у меншому розмірі допомоги) у 2020 році і до якого позивач міг очікувати на отримання більшої суми, ніж була йому фактично нарахована та сплачена в якості цієї допомоги, - це 30 вересня 2020 року.

Відповідно, перебіг шестимісячного строку звернення позивача до суду з даним позовом підлягає обрахуванню саме з 30 вересня 2020 року.

Аналогічна позиція щодо строку звернення до суду з адміністративними позовом у справах цієї категорії висловлена Верховним Судом, зокрема, у постановах від 6 лютого 2018 року у справі № 607/7919/17 (К/9901/1172/17), від 7 березня 2018 року у справі № 664/51/17 (К/9901/30405/18), від 10 травня 2018 року у справі № 389/1042/17 (2-а/389/47/17).

З відповідним позовом, позивач звернувся до Донецького окружного адміністративного суду лише 01 липня 2021 року, тобто з пропуском строку звернення до суду, передбаченого чинним законодавством України.

Також, суд зазначає, що виплата допомоги до 5 травня є періодичним платежем, який виплачується щорічно, а отже, особа, отримуючи їх, є обізнаною щодо їх розміру і в разі незгоди має можливість оскаржити рішення, дії чи бездіяльність суб`єкта владних

повноважень, які, на її думку, стали підставою для заниження розміру отримуваної нею допомоги.

Суд зазначає, що звернення позивача у травні 2021 року до відповідача стосовно здійснення перерахунку і виплати щорічної разової грошової допомоги до 5 травня як учаснику бойових дій за 2020 рік не впливає на переривання установленого процесуального строку та не спростовує обізнаність позивача про розмір виплаченої у 2020 щорічної разової грошової допомоги. З дня отримання допомоги до 5 травня особою, якій призначена така допомога вона вважається такою, що повинна була дізнатися про порушення своїх прав, свобод чи законних інтересів. Винятком з цього правила є випадок, коли така особа без зайвих зволікань, в розумний строк після отримання зазначеної виплати, демонструючи свою необізнаність щодо розміру складових призначеної виплати звернулась до відповідного органу із заявою про надання їй відповідної інформації.

Таким чином, звернення позивача до відповідача з заявою про перерахунок та виплату суми невиплаченої допомоги до 5 травня не змінює момент, з якого позивач повинен був дізнатись про порушення своїх прав, а свідчить лише про час, коли позивач почав вчиняти дії щодо реалізації свого права і ця дата не пов`язується з початком перебігу строку звернення до суду. Триваюча пасивна поведінка особи не свідчить про дотримання такою особою строку звернення до суду з урахуванням наявної у неї можливості знати про стан своїх прав, свобод та інтересів.

Така позиція відповідає висновкам Верховного Суду у постанові №240/12017/19 від 31.03.2021.

Суд звертає увагу, що законодавче обмеження строку звернення до суду, насамперед, обумовлено специфікою спорів, які розглядаються в порядку адміністративного судочинства, а запровадження таких строків обумовлене досягненням юридичної визначеності у публічно-правових відносинах.

Відповідно до ч. 1 ст. 123 Кодексу адміністративного судочинства України у разі подання особою позову після закінчення строків, установлених законом, без заяви про поновлення пропущеного строку звернення до адміністративного суду, або якщо підстави, вказані нею у заяві, визнані судом неповажними, позов залишається без руху. При цьому протягом десяти днів з дня вручення ухвали особа має право звернутися до суду з заявою про поновлення строку звернення до адміністративного суду або вказати інші підстави для поновлення строку.

З огляду на викладене позивачу необхідно надати суду вмотивоване клопотання про поновлення строку звернення до суду з даним адміністративним позовом та надати докази, які підтверджують обставини викладені у клопотанні.

В зв'язку з вищенаведеним, суд вважає, що позивачем не дотримані вимоги ст.ст. 160, 161 Кодексу адміністративного судочинства України.

Відповідно до ч. 1 ст. 169 КАС України, суддя, встановивши, що позовну заяву подано без додержання вимог, встановлених статтями 160, 161 цього Кодексу, протягом п'яти днів з дня подання позовної заяви постановляє ухвалу про залишення позовної заяви без руху.

На підставі викладеного, керуючись статтями 160, 161, 169, 171, 256, 295 Кодексу адміністративного судочинства України, суд –

У Х В А Л И В:

Позовну заяву Гуржової Лілії Анатоліївни до Департаменту соціального захисту населення Маріупольської міської ради про визнання протиправною бездіяльність Департаменту соціального захисту населення Маріупольської міської ради щодо невиплати Гуржовій Лілії Анатоліївні щорічної разової грошової допомоги до 5 травня за 2020 рік як учаснику бойових дій, відповідно до статті 12 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» у розмірі п'яти мінімальних пенсій за віком, стягнення з

Департаменту соціального захисту населення Маріупольської міської ради на користь Гуржової Лілії Анатоліївни недоотриману частину разової грошової допомоги до 5 травня за 2020 рік у розмірі 6800 грн., визнання протиправною бездіяльність Департаменту соціального захисту населення Маріупольської міської ради щодо невиплати Гуржовій Лілії Анатоліївні щорічної разової грошової допомоги до 5 травня за 2021 рік як учаснику бойових дій, відповідно до статті 12 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» у розмірі п'яти мінімальних пенсій за віком, стягнення з Департаменту соціального захисту населення Маріупольської міської ради на користь Гуржової Лілії Анатоліївни недоотриману частину разової грошової допомоги до 5 травня за 2020 рік у розмірі 7354 грн. - залишити без руху.

Встановити позивачу десятиденний строк з дня отримання цієї ухвали на усунення недоліків шляхом надання суду вмотивованого клопотання про поновлення строків звернення до суду з адміністративним позовом в частині позовних вимог щодо виплати щорічної разової грошової допомоги до 5 травня за 2020 рік та доказів на підтвердження обставин викладених у клопотанні. Якщо позивач усунув недоліки позовної заяви у строк, встановлений судом, вона вважається поданою у день первинного її подання до адміністративного суду цього Кодексу.

Копія ухвали про залишення позовної заяви без руху надсилається особі, яка подала позовну заяву, не пізніше наступного дня після її постановлення.

Ухвала набирає законної сили з моменту її підписання суддею.

Суддя **В.В. Олішевська**

*306*4784198*1*2*